• De dilluns a divendres
de 6 a 12 del matí

La R-pública
amb Joan Barril

• De dilluns a divendres
de 4 a 7 de la tarda

Catalunya Plural
amb Sílvia Cóppulo

• De dilluns a divendres
de 8 a 9 del vespre

S'ha acabat el bròquil!
amb Miquel Giménez . . .

• De dilluns a divendres
de 2/4 d'11 a 12 de la nit

La Nit
amb Ra

10 anys de
COMRàdio
Xarxa Local

enganxa-t'hi

FM 91.0 · FM 92.7 · FM 95.2 · FM 105.8 · AM 882

www.comradio.com

OBC

ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

Director Titular Ernest Martínez Izquierdo
Principal Director Invitat Franz-Paul Decker

Michel Camilo piano

programa
17

TEMPORADA
04·05

Ajuntament de Barcelona
Institut de Cultura

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

L'Auditori

ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

Director Titular Ernest Martínez Izquierdo

TEMPORADA
04·05

programa 18
Dimecres 9 de febrer a les 21h

Ángel Jesús García
violí
Alexandra Presaizen
violí
Vassili Petrenko
director

Prokófiev
Obertura sobre temes hebreus
Arvo Pärt
Tabula rasa
Agustí Charles
"Seven looks"
Xostakóvitx
Simfonia núm. 9

nous sons '05
músiques contemporànies

CONDICIONS ESPECIALS per als abonats de l'OBC

Per la compra d'una entrada, una altra de regal

Preus de 11€ a 31€ Taquilles de l'Auditori tel. 93 247 93 00 www.auditori.org

TEL-ENTRADA 902 10 12 12 telentrada.com CAIXA CATALUNYA

Institut de Cultura · Generalitat de Catalunya Departament de Cultura

L'Auditori

Programa 17

L'Auditori. Sala Simfònica

Divendres,
28 de gener
a les 21 h

Dissabte,
29 de gener
a les 19 h

* Diumenge,
30 de gener
a les 11 h

Michel Camilo,
piano

Ernest Martínez Izquierdo,
director

Durada aproximada del concert:
1a part 40 minuts
Pausa 20 minuts
2a part 30 minuts

* Aquest concert serà emès en directe per CATALUNYA MÚSICA

Barcelonès F.M. 101.5
Gironès F.M. 96.7
Segrià F.M. 91.9
Tarragonès F.M. 105.4

I

Leonard Bernstein
(Lawrence, Massachusetts, 1918 - Nova York, 1990)

West Side Story: Danses simfòniques (1957)

Pròleg - Somewhere - Scherzo - Mambo - Cha-cha - Meeting Scene - Cool fugue - Rumble - Finale

Albert García Demestres
(Barcelona, 1960)

La festa. "Pepa Vargas in memoriam" (2004).
Obra encàrrec de l'OBC (estrena)

II

George Gershwin
(Nova York, 1898 - Beverly Hills, 1937)

Concert per a piano i orquestra en fa major (1925)

I. Allegro
II. Adagio - Andante con moto
III. Allegro agitato

Programa presentat per COMRàdio

Leonard Bernstein *West Side Story*

Pla picat. Terrats de tota mena. Com a únic rerefons sonor, llunyà encara, el brogit urbà. La càmera avança inexorablement i s'endinsa en els suburbis. L'esclat del conflicte és a la vora. Aquest és el punt de partença de la pel·lícula de Robert Wise. La gran pantalla recollia la història representada uns quants anys abans damunt dels escenaris, la partitura homònima de Leonard Bernstein amb lletra de Stephen Sondheim: una història d'amor *xecspiriana* enmig de la confrontació entre bandes rivals.

Què ha significat Bernstein? Ras i curt: erudició i passió per la música. Ha estat un músic complet amb una ànsia veritable per transmetre el seu entusiasme als altres. Bernstein representa una batuta de primer ordre que coneix i admira el llegat clàssic (de Bach a Verdi) i que alhora es compromet fermament amb els compositors de pes de la seva època (Stravinsky, Xostakóvitx) i del seu país (Ives, Barber, Copland). Però no en té prou amb això. Sap que cal endegar una manera d'aconseguir i formar nou públic per als concerts simfònics. Aquest neguit el portà a iniciar, l'any 1958, la sèrie de Concerts per a joves amb l'Orquestra de Nova York. Encara avui els seus arguments, la seva vitalitat, els plantejaments pedagògics avançats al seu temps continuen sorprenent-nos quan revisem les filmacions d'aquests programes. Només cal veure'l entonar cançons de moda amb tota naturalitat, com ara l'*All shook up* d'Elvis Presley o l'*And I love her* de The Beatles, i extreure'n explicacions d'alt nivell, des de l'ús de la seqüència fins a l'articulació sintàctica de les frases musicals amb recapitulació. I és que Bernstein coneixia els ressorts de la cultura de masses, tenia clar que el disc i la televisió esdevindrien una eina cabdal, es comunicava amb coneixement i amb convicció. Els Estats Units havien sabut trobar, al capdavall, un director nadiu, un esperit obert que expressava els ideals del nou model social. De la televisió a Harvard, del carrer a l'auditori clàssic.

I quin havia de ser el camí a l'hora de compondre? Integrar el saber tradicional, les tècniques de la música d'avantguarda i les aportacions de la música nord-americana per excel·lència, el jazz. La convergència d'aquests tres factors, juntament amb un inspirat melodisme, expliquen la pervivència de *West Side Story*. Tot resta al servei d'una música viva bastida amb l'eficàcia d'una mà mestra.

Permetin-me només dos exemples. El primer: quan hom escolta la cançó *Maria*, no pot imaginar-se una altra forma d'entonar aquest nom —ni probablement cap altre rostre que el de la malaguanyada Natalie Wood. I això no obstant, el motiu melòdic està construït amb un interval no gens immediat, el tríton, aquell *diabolus in musica* que, en temps pretèrits, desestabilitzava tot el sistema. I què me'n diuen, del tractament rítmic? Novament, tan sols cal taral·lejar els mots "very big deal in A-me-ri-ca" —alentint aquesta darrera paraula— per tal de descobrir una mètrica complexa, contradictòria si es vol, que genera una forta hemiola. I, tanmateix, res no sona forçat en aquests compassos.

No cal conèixer l'argument de l'obra, ni tampoc no és necessari cercar significats ocults darrere els pentagrames. Només cal escoltar i, si tot rutlla, en tindrem prou per gaudir-ne. Ben mirat, el mateix Bernstein advertia: "La música no *tracta* mai de coses. La música, simplement, *és*."

Alberto García Demestres *La festa. "Pepa Vargas in memoriam"*

Compositor, cantant, poeta, pintor, actor, locutor, model... Totes aquestes facetes contribueixen a definir la personalitat de l'autor, un barceloní que, per sobre de tot, vol expressar-se, que desitja connectar amb el públic i que ho aconsegueix defugint l'experimentació estèril.

La gènesi d'aquesta obra cal cercar-la una altra vegada a Nova York, indret en el qual va residir el compositor i on s'esdevingué la festa a què es refereix el títol. Tot i no ser una peça programàtica, s'hi poden trobar elements que permeten traçar una mena d'història imaginària en la qual identifiquem caracteritzacions ben diferents: són els convidats. L'heterogeneïtat d'aquests personatges, inclòs un lladre que entra i surt periòdicament de la reunió —i que aporta la conseqüent dosi de tensió i misteri—, confereix el caràcter descriptiu i eclèctic a la música. Situacions, atmosferes, moments temàtics aïllats es van succeint sense solució de continuïtat en aquest esdeveniment cosmopolita.

D'harmonia molt lliure, el plantejament peculiar de la composició permet el joc de fragments tonals al costat de moments dodecafònics. D'altra banda, el caràcter lúdic i indolent de l'obra tampoc no refusa la citació directa o emmascarada, pròpia —a manera de signatura personal— o aliena, popular o selecta. Ben mirat, aquesta convivència de llenguatges i de referències intertextuals no és una constant en l'art de la postmodernitat?

George Gershwin *Concert per a piano i orquestra, en fa major*

"Capítol primer: Ell adorava Nova York [...], una ciutat en blanc i negre que bategava amb els acords de la música de Gershwin." Qui no recorda les paraules, les imatges descriptives i la banda sonora exultant amb què comença *Manhattan*? No hi ha millor homenatge a l'autor de la *Rhapsody in blue* que l'inici de la pel·lícula de Woody Allen.

George Gershwin ha esdevingut un mite en la història de la música dels Estats Units. Algunes de les seves cançons —escrites en col·laboració amb el seu germà Ira— han esdevingut tan populars com les dels seus compatriotes Cole Porter o Irving Berlin. Però més enllà de Broadway, ell representa més bé que cap altre compositor la fusió de la música de tradició escrita amb la popular. De fet, el seu interès pel jazz coincideix amb un període en el qual els noms més importants de la creació sonora coetània també hi tenen interès. L'aparició de tot un seguit d'obres que mostren el diàleg entre la música culta europea i els ritmes i les harmonies afroamericans així ho palesa. Des de l'òpera *Jonny spielt auf* d'Ernst Krenek fins a l'*Ebony concert* i el *Ragtime* de Stravinsky, sense oblidar els *Contrasts* de Béla Bartók, tothom semblava captivat per l'impuls vehement d'aquella música típicament americana.

El *Concert en fa* va néixer l'estiu de 1925, tot i que la partitura orquestrada no va ser enllestida fins a mitjans de novembre del mateix any. L'estrena, amb el mateix Gershwin com a solista, va ser el 3 de desembre. De seguida l'obra va fer-se tan popular com la *Rapsòdia*. També la presentació europea del *Concert* a París, tres anys després, i amb Dmitri Tiomkin —qui havia de ser un dels grans noms de les bandes sonores de Hollywood— al piano va ser bona, i Gershwin va rebre el reconeixement dels compositors del vell continent. Qui ho havia de dir? Aquell americà, a París, començava a guanyar-se el respecte i l'admiració de tots. I, tanmateix, conscient de les seves limitacions, insistí a rebre classes de contrapunt i harmonia per part de Henry Cowell, un dels *enfants terribles* de la música nord-americana més avantguardista.

Un apunt final. Viena, 1928. Gershwin interpreta al piano algunes de les seves composicions. Alban Berg l'escolta amatent. Acaba el concert i el creador de *Lulu* expressa públicament la seva satisfacció davant de les obres del col·lega d'ultramar. Gershwin, visiblement aclaparat, inquireix: "Com pot agradar-li la meva música, si vostè escriu amb un llenguatge del tot diferent?" La resposta de Berg és encara avui aclaridora: "La música és sempre música."

Josep Maria Guix

bibliografia recomanada:

BERNSTEIN, Leonard: *El mestre us convida a un concert. Concerts per a joves.* (Siruela; Madrid, 2002)

BERNSTEIN, Leonard: *The Unanswered Question. Six Talks at Harvard.* (Harvard University Press; Cambridge, 1976)

Suggeriments discogràfics

Leonard Bernstein
West Side Story

- Orquestra Filharmònica de Nova York
  Leonard Bernstein, director – Sony (1961)
- Orquestra Filharmònica de Los Angeles
  Leonard Bernstein, director – Deutsche Grammophon (1982)
- Orquestra del Hollywood Bowl
  John Mauceri, director – Philips (1992)

George Gershwin
Concert per a piano i orquestra en fa major

- Orquestra Simfònica Aalborg
  Wayne Marshall, piano i director – Virgin (1995)
- Orquestra Boston Pops
  Earl Wild, piano – Arthur Fiedler, director – RCA (1960)
- Orquestra Simfònica de Bournemouth
  Andrew Litton, piano i director – EMI (1989)

Albert García Demestres
La festa. "Pepa Vegas in memoriam"

(No consta cap enregistrament disponible)

Xavier Cester, crític musical

Notícies: Arvo Pärt, Magnus Lindberg i Carles Santos protagonitzen el festival de músiques contemporànies Nous Sons '05

El 9 de febrer comença el festival de músiques contemporànies **Nous Sons '05**, que fins el 18 de març convoca dotze concerts a la sala simfònica de l'Auditori i també al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB) i a la sala d'orquestra de l'Escola Superior de Música de Catalunya (ESMUC).

El primer concert d'aquest cicle a l'Auditori serà amb l'OBC dirigida per Vassili Petrenko. El cicle comptarà igualment amb The Hilliard Ensemble, l'estrena d'una obra nova d'encàrrec del pianista Carles Santos, la interpretació de la *Passió segons Sant Joan* d'Arvo Pärt pel Cor de Cambra del Palau de la Música, una audició d'obres de Magnus Lindberg per part del Grup Instrumental BCN 216 i també amb el compositor Magnus Lindberg al piano i l'OBC, interpretant el seu *Concert per a piano i orquestra*, dirigit pel mestre Ernest Martínez Izquierdo.

Les localitats poden ser adquirides per Tel-Entrada (902 10 12 12) i a les taquilles de l'Auditori. Per a més informació consulteu la web: www.auditori.org o truqueu al 93 247 93 00.

nous sons '05